



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 43/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 125/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 125/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 21. apríla 2016 okresnému súdu žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (ďalej len „žaloba“) a návrh na nariadenie predbežného opatrenia (ďalej aj „návrh“). Konanie o žalobe je okresným súdom vedené pod sp. zn. 7 C 125/2016 a podľa tvrdenia sťažovateľky ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené. Okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 125/2016 z 21. júna 2016 návrh sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka sa podaním z 19. januára 2017 doručeným okresnému súdu 26. januára 2017 opakovane domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré okresný súd uznesením č. k. 45 C 14/2017-31 z 13. februára 2017 nariadil a žalovanej uložil povinnosť zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva sťažovateľky k tam uvedeným nehnuteľnostiam, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

3. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza podrobný priebeh napadnutého konania a tvrdí, že okresnému súdu podala celkovo štyri urgencie a žiadosti o urýchlené konanie a rozhodnutie vo veci, konkrétne 3. októbra 2016, 4. januára 2017, 17. júla 2017 a napokon 12. septembra 2017. Vzhľadom na to, že okresný súd na uvedené urgencie podľa tvrdenia sťažovateľky nereagoval, podala sťažovateľka 18. novembra 2017 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka zdôrazňuje, že v odpovedi podpredsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 478/2017 z 18. decembra 2017 bolo konštatované, že „sťažnosť je dôvodná“.

Sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu 7. septembra 2018 aj opakovanú sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch, na ktorú v odpovedi sp. zn. Spr. 404/2018 z 3. októbra 2018 podpredsedníčka okresného súdu reagovala, že bol „vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 05.11.2018“, a upovedomila sťažovateľku

o tom, že „Vzhľadom na celkovú dĺžku konania hodnotím Vašu sťažnosť ako dôvodnú a vec budem naďalej sledovať.“.

4. Sťažovateľka je presvedčená, že „Vo veci je zrejmá pasivita a nečinnosť Okresného súdu Bratislava III, ktorý do dnešného dňa vec len predbežne prejednal na pojednávaní dňa 9. apríla 2018, teda dva roky po podaní žaloby, napriek tomu, že sťažovateľka podala na konajúci súd 4 (štyri) urgencie a dve sťažnosti na prieťahy v konaní. Obidve sťažnosti sťažovateľky boli hodnotené ako dôvodné. Po podaní prvej sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy v konaní neprišlo zo strany porušovateľa práva k náprave a preto sa sťažovateľka domáhala nápravy opakovanou sťažnosťou na prieťahy v konaní. Sťažovateľke po odročení pojednávania zo dňa 5. novembra 2018 ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebolo doručené predvolanie na pojednávanie.“.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, a / alebo právo na spravodlivý súdny proces (správne má byť právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, pozn.) podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Bratislava III. porušené.

2. [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000 eur (slovom: tritisíc eur), ktoré jej je porušovateľ základných práv a slobôd povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

3. Porušovateľ základného práva alebo slobody je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony v zmysle § 11 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) [REDAKOVANÉ] v sume 325,42 Eur (slovom: tristodvadsaťpäť a štyridsaťdva centov, vrátane režijného paušálu), na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť

aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (nesprávne označené ako právo na spravodlivý súdny proces, pozn.) podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 125/2016. V petite sťažnosti však nie je uvedená konkrétna spisová značka napadnutého konania. Za takejto situácie by sa sťažnosť mohla javiť ako taká, ktorú by ústavný súd mohol odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011). Vzhľadom na to, že

v priloženom splnomocnení pre advokáta už spisová značka napadnutého konania uvedená je, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu dôvodov sťažnosti v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu prípadným odmietnutím sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

13. Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na pojednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, II. ÚS 186/2010).

14. Sťažovateľka doručila ústavnému súdu (ústavnú) sťažnosť 6. decembra 2018 a v nej žiadala, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré (ku dňu podania sťažnosti, pozn.) trvá takmer 32 mesiacov.

15. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že vo veci nariadený termín pojednávania na 5. november 2018 bol z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne zrušený a opatrením predsedu okresného súdu, ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2019, bol spis prerozdelený novej zákonnej sudkyňi, ktorá nariadila termín pojednávania na 27. marec 2019.

16. V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

17. Ústavný súd tiež poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie vecí

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. III. ÚS 91/04 alebo II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. I. ÚS 46/01, III. ÚS 92/03 alebo I. ÚS 149/02, príp. III. ÚS 372/09). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. vo veciach sp. zn. III. ÚS 199/02 alebo sp. zn. I. ÚS 57/01).

18. Ústavný súd, vychádzajúc z chronológie úkonov uvedených sťažovateľkou, ako aj z vlastných zistení, posudzujúc aj celkovú dĺžku napadnutého konania, dospel k záveru, že v napadnutom konaní nezistil také prietahy, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako zbytočné. Od podania žaloby sťažovateľkou uplynulo (v čase rozhodovania ústavného súdu) obdobie 33 mesiacov, počas ktorého bolo nariadených viacero termínov pojednávania, okresný súd dvakrát rozhodoval o návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom 13. februára 2017 jej návrhu vyhovel a 9. apríla 2018 prebehlo predbežné prejednanie sporu.

19. Berúc do úvahy okolnosti danej veci, najmä to, že sťažnosť sťažovateľky podľa zákona o súdoch bola úspešná a vo veci sťažovateľky okresný súd začal konať a nariadil termín pojednávania v krátkom čase po podaní sťažnosti, a tým prípadný prietáh v konaní aj odstránil, ústavný súd rozhodol, že sťažnosť nie je v čase rozhodovania ústavného súdu opodstatnená.

20. Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prietahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení na účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

21. Ústavný súd na základe uvedených dôvodov sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní konal s neodôvodnenými priet'ahmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2019